

ĐỀ THI TUYỂN SINH ĐẠI HỌC NĂM 2014
Môn: NGỮ VĂN – Khối: C
BÀI GIẢI GỢI Ý

Câu 1: (2,0 điểm)

1.Xác định những phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn thơ (0,5 điểm)

- Phương thức biểu đạt tự sự, biểu cảm.

2.Các từ “lảo đảo”, “ thập thững” có vai trò gì trong việc thể hiện hình ảnh cô đồng và người bà. (0,5 điểm)

-Hai từ trên đều là từ láy.

-Vai trò: Thể hiện hình ảnh cô đồng và người bà: Gợi nên kí ức về văn hóa dân gian của dân tộc.

- Hình ảnh bà ngoại xuất hiện trong trí nhớ của tác giả.

3.Sự vô tâm của cháu và nỗi cơ cực của bà hiện lên qua những hồi ức nào? Người cháu đã bày tỏ nỗi niềm gì qua hồi ức đó? (1,0 điểm)

- Sự vô tâm của đứa cháu được thể hiện rõ qua câu thơ **“Tôi đâu biết bà tôi cơ cực thế”**.

- Qua hồi ức : Câu cá, náu váy bà đi chợ, bắt chim sẻ, ăn trộm nhãn, đi chơi đèn, đi đêm xem lễ.

-Thấu hiểu nỗi cơ cực, tàn tạ, tình yêu thương của bà.

-Thể hiện tình yêu thương, sự tôn kính, lòng tri ân sâu sắc đối với bà.

-Sự ân hận , ngậm ngùi , xót đau muộn màng.

Câu 2: (3,0 điểm)

Kẻ mạnh không phải là kẻ giẫm đạp người khác để thỏa mãn lòng ích kỉ. Kẻ mạnh chính là kẻ giúp đỡ người khác trên đôi vai mình.

(Đòi thừa- Nam Cao, Ngữ văn 11 Nâng cao)

Để giải quyết yêu cầu của đề Nghị luận xã hội. Thí sinh cần chú ý các yêu cầu sau:

Đặt vấn đề:

1. Giới thiệu vấn đề cần nghị luận

2. Xác định vấn đề cần nghị luận: Kẻ mạnh không phải là kẻ giẫm đạp người khác để thỏa mãn lòng ích kỉ. Kẻ mạnh chính là kẻ giúp đỡ người khác trên đôi vai mình.

- Ý kiến trên khẳng định sức mạnh của con người không phải là thể lực mà chính là nghị lực và lòng yêu thương.

3. Chuyển ý.

Giải quyết vấn đề

1. Giải thích câu nói của Nam Cao: Câu nói trên gồm 2 vế đã xác định được bằng điệp ngữ phủ định “Kẻ mạnh không phải” đồng thời để xác định “Kẻ mạnh chính là” nhằm làm nổi bật yếu tố giẫm lên vai và giúp đỡ kẻ khác.

- Hình ảnh “đôi vai” mang ý nghĩa ẩn dụ gợi sự nương tựa, chở che.

2. Phân tích, bàn bạc, chứng minh.

Quan niệm của Nam Cao: “Kẻ mạnh chính là kẻ giúp đỡ kẻ khác trên đôi vai của mình”:

- **Kẻ mạnh trước tiên là kẻ có tình người, biết quan tâm, chia sẻ, nghĩ đến người khác**, sống có bản lĩnh, biết tương trợ, nâng đỡ những người khi gặp khó khăn, hoạn nạn ... bằng khả năng có được của chính bản thân một cách chân thành, trân trọng, xem đó còn là trách nhiệm (trên đôi vai của mình). **Dẫn chứng:** Nhân vật Hộ trong Đồi thừa của Nam Cao ; Nhân vật Huân trong tác phẩm Mùa lạc của nhà văn Nguyễn Khải.

- **Kẻ mạnh ở đây còn có nghĩa là vẻ đẹp về sức mạnh tinh thần, giàu lòng nhân ái**, biết yêu thương đồng loại, sống vì người khác nhiều hơn sống cho bản thân mình, biết làm những nghĩa cử cao cả đem lại lợi ích cho kẻ khác, như thế mới là con người. **Dẫn chứng:** Nhân vật Lục Vân Tiên, những nghĩa cử cao đẹp trong cuộc sống hiện nay như giúp đỡ người nghèo khó, khuyết tật...

3. Bàn bạc vấn đề:

- Một số người có thái độ sống thờ ơ trước những hoàn cảnh khó khăn, sống lạnh lùng, vô cảm: Họ quan niệm rằng : **Phải biết ác biết tàn nhẫn để sống mạnh mẽ** đây là quan niệm sống không đúng của kẻ mạnh.

- Trái lại một số người lại sống với một thái độ biết san sẻ, yêu thương, giúp đỡ lẫn nhau. Dẫn chứng: Nhân vật Giăng- van giănggân

4. Bài học

- Ý nghĩa câu nói của Nam Cao và rút ra cho bản thân một cách sống đẹp.

- Phê phán quan niệm và lối sống ích kỷ ,thủ đoạn ...

- Khơi gợi lòng nhân ái về cách sống cao cả và chân chính, không vụ lợi ...cho riêng mình...

→ Đó là cách sống đẹp “Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình”.

Kết thúc vấn đề :

- Tóm lược , khẳng định ý nghĩa của câu nói.

- Bài học liên hệ bản thân và mọi người : không dùng thủ đoạn để đạt mục đích mà làm hại đến người khác. Phải nhận thức đúng về lẽ sống...

Câu 3: Về hình tượng sông Hương trong bút kí “ Ai đã đặt tên cho dòng sông? của Hoàng Phủ Ngọc Tường (sách Ngữ văn 12) có ý kiến cho rằng: Vẻ đẹp nổi bật của sông Hương là cảnh sắc thiên nhiên thơ mộng, tình tứ. Ý kiến khác thì nhấn mạnh: Vẻ đẹp bề sâu của Sông Hương là những trầm tích văn hóa, lịch sử.

Bằng cảm nhận về hình tượng sông Hương, anh / chị hãy bình luận các ý kiến trên.

Gợi ý

1.Đặt vấn đề: Giới thiệu một số nét về tác giả, tác phẩm.

2.Xác định ý kiến: Ý kiến cho rằng: Vẻ đẹp nổi bật của sông Hương là cảnh sắc thiên nhiên thơ mộng, tình tứ. Ý kiến khác thì

nhấn mạnh: Vẻ đẹp bề sâu của Sông Hương là những trầm tích văn hóa, lịch sử.

3. Chuyên ý.

Giải quyết vấn đề

Khái niệm về thể loại bút ký.

- Đây thật sự là một thiên tùy bút. Tùy bút là thể loại văn học hòa quyện yếu tố tự sự với trữ tình, nghĩa là tác giả vừa miêu tả, trần thuật sự việc hình tượng một cách khách quan, vừa biểu hiện cái tôi trữ tình của tác giả.

-Giải thích ý kiến: Vẻ đẹp nổi bật của sông Hương là cảnh sắc thiên nhiên thơ mộng, tình tứ.

-Giải thích ý kiến: Ý kiến khác thì nhấn mạnh: Vẻ đẹp bề sâu của Sông Hương là những trầm tích văn hóa, lịch sử.

a.Luận điểm 1: Vẻ đẹp nổi bật của sông Hương là cảnh sắc thiên nhiên thơ mộng, tình tứ.

- Vẻ đẹp của sông Hương được tác giả so sánh nhân hóa
+ Thượng nguồn của sông Hương được ví như cô gái Digan mang vẻ đẹp “phóng khoáng, man dại” và “dịu dàng say đắm”; dòng sông còn được so sánh như “người mẹ phù sa của một vùng văn hóa xứ sở”, mang vẻ đẹp “dịu dàng, trí tuệ”. (có thể chọn lọc thêm dẫn chứng).

+ Theo thủy trình của dòng sông, tác giả còn so sánh như “người tài nữ” đánh đàn lúc đêm khuya và như “nàng Kiều. (có thể chọn lọc thêm dẫn chứng).

+ Nét trữ tình còn biểu hiện qua hình ảnh dòng sông đi suốt thế kỷ về đánh thức “người gái đẹp ngủ mơ màng” giữa cánh đồng Châu Hóa đầy hoa dại. Sông Hương thật tình tứ “lặng lơ kín đáo của tình yêu”. (có thể chọn lọc thêm dẫn chứng).

- Vẻ hoang sơ của sông Hương còn gợi ra từ nét “phong kín trong lòng những rừng thông u tịch và niềm kiêu hãnh âm u...”...(có thể chọn lọc thêm dẫn chứng).

b. Luận điểm : Sông Hương mang vẻ đẹp trầm tích của văn hóa lịch sử Việt Nam :

- Dòng sông bồi đắp phù sa cho đôi bờ, mà còn bồi đắp cho tâm hồn con người thành vẻ đẹp văn hóa.

+ Sắc màu của Hương thay đổi theo từng ngày “sớm xanh, trưa vàng, chiều tím” gợi nét tính cách và văn hóa của con người.

- Trong tổng thể vẻ đẹp mang tính cách và phẩm chất của con người, tác giả còn so sánh dòng sông vừa cao cả biết lắng nghe tiếng gọi của cuộc đời để cống hiến và sau đó trở về với vẻ đẹp người con gái dịu dàng của đất nước, mang dấu ấn lịch sử sâu sắc.

+ Dòng sông “đã sống những thế kỉ vinh quang với nhiệm vụ lịch sử của nó”. Đó là dòng sông Linh Giang, con sông in bóng kinh thành Phú Xuân, nó đi cùng với chiều dài của đất nước để chứng kiến biết bao nhiêu biến động cùng với nhân dân tiến vào cuộc cách mạng tháng Tám và Mậu Thân lịch sử.

-Nghệ thuật

-Bài bút kí thể hiện được nét đẹp đầy chất thơ về sông Hương với cách diễn đạt trang nhã, hướng tới nội xúc, đồng thời vốn hiểu biết phong phú lịch sử, địa lý...đoạn trích là một bài văn thể hiện được nét tinh tế và tài hoa của nhà văn.

Kết luận :

-Khẳng định lại hai ý kiến: Ý kiến cho rằng: Vẻ đẹp nổi bật của sông Hương là cảnh sắc thiên nhiên thơ mộng, tình tứ. Ý kiến khác thì nhấn mạnh: Vẻ đẹp bề sâu của Sông Hương là những trầm tích văn hóa, lịch sử.

-Đánh giá:

- Nội dung và nghệ thuật

- Liên hệ bản thân.

GV gợi ý: Thầy Vũ Ngọc Bình- GV Trung Tâm luyện thi Đại học Nguyễn Thượng Hiền.